കലിഗ്രഫി

കയ്യെഴുത്തുകല. ഇസ്‌ലാമിക നാഗരികത ജന്മംനൽകിയ കലകളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനം അറബി അക്ഷരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഈ കലാരൂപമാണെന്ന് ഇസ്‌ലാമിക കലയെക്കുറിച്ച് പഠനം നടത്തിയിട്ടുള്ള വിദഗ്ധന്മാർ ഏകസ്വരത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ചൈനീസ് നാഗരികതയിലും കലിഗ്രഫി ഉായിരുന്നെങ്കിലും അക്ഷരങ്ങളെ ഒറ്റയൊറ്റ സീലുകളായാണ് അതിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഈ സീലുകളെ വരകൾകൊ് പരസ്പരം ചേർക്കുകയോ ചലനപ്രതീതി സൃഷ്ടിക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. തുണികളും പാത്രങ്ങളും അലങ്കരിക്കുന്നതിനാണ് അവ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഗ്രീസിലോ റോമിലോ കലിഗ്രഫി പ്രാധാന്യമുള്ള കല ആയിരുന്നില്ല. ബൈസാന്തിയക്കാരും പൗരസ്ത്യ ക്രൈസ്തവരും തങ്ങളുടെ സുവിശേഷ കൈയെഴുത്തുഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അപൂർവമായി കലിഗ്രഫി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു എന്നതാണ് ഇതിനുള്ള അപവാദം. അറബ് സംസ്കാരത്തിലാണ് കലിഗ്രഫി ഒരു പ്രധാനകലയായി വളർന്നു വികസിച്ചത്. 15–16 നൂറ്റാുകളിൽ പെയിന്റിംഗ് ഒരു പ്രധാന കലാരൂപമായി രംഗം കൈയടക്കുന്നതുവരെ ലോക കലാരംഗത്ത് കലിഗ്രഫി മേധാവിത്വം പുലർത്തി.

ഖുർആൻ രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കുന്നതിന് വേിയാണ് ഇസ്‌ലാമിക സംസ്കാരത്തിൽ അറബിലിപി വ്യാപകമായി ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയത്. പ്രവാചകന്റെ ജീവിതകാലത്തുതന്നെ ഇതാരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. പിൽക്കാലത്ത് അറബ് ഹൃദയഭൂമിക്കു പുറത്തുള്ളവർക്കും ഖുർആൻ അനായാസം വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയണം എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ അറബ് ലിപിയിൽ പല പരിഷ്കരണങ്ങളും വന്നുചേർന്നു. പുള്ളികളും സ്വരചിഹ്നങ്ങളും ഇങ്ങനെ ഉായതാണ്. അറബ് കലിഗ്രഫിയിൽ ഈ ചിഹ്നങ്ങൾ വളരെയധികം പ്രയോജനപ്രദമായിത്തീർന്നു. അറബി ലിപിയുടെ വികാസത്തിന് ഖുർആനുമായുള്ള ഈ ബന്ധം കലിഗ്രഫിയുടെ വളർച്ചയിലും കാണാം. ഖുർആൻ കലാപരമായി എഴുതുന്നതിനാണ് കലിഗ്രഫി കൂടുതലായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയത്. ഖുർആൻ കൈയെഴുത്തുപ്രതികളിലും പള്ളികളുടെ മിഹ്റാബും തൂണുകളും ചുമരുകളും അലങ്കരിക്കുന്നതിനും കലിഗ്രഫി വൻതോതിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ഖുർആൻ വചനങ്ങളാണ് കലിഗ്രഫിക്കായി തെരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നത്. എഴുത്തിനും വായനക്കും ഇസ്‌ലാം കൽപിക്കുന്ന പ്രാധാന്യവും കൈയെഴുത്തുകലയെ പ്രത്യേക കലയായി വളർത്തുന്നതിന് മുസ്‌ലിം കലാകാരന്മാരെ പ്രേരിപ്പിച്ചിരിക്കണം. ശിൽപകലക്ക് (പ്രതിമാ നിർമാണം) ഇസ്‌ലാം വിലക്കു കൽപിച്ചത് കലാകാരന്മാരുടെ കഴിവിനെ ഈ മേഖലയിലേക്കു തിരിച്ചുവിടാൻ പ്രത്യേകം കാരണമായി. ശാസ്ത്ര, വിദ്യാഭ്യാസ, സാഹിത്യ, വൈജ്ഞാനിക ഭാഷ എന്ന നിലയിൽ അറബിഭാഷ നേടിയ പ്രാഥമ്യം അറബി കൈയെഴുത്തു കലയ്ക്ക് അറേബ്യക്കു പുറത്ത് പ്രചാരംനേടാൻ വഴിയൊരുക്കി. ഖുർആൻ എഴുതപ്പെട്ട ഭാഷ എന്ന നിലയിൽ അറബി ലിപിക്കു വന്നുചേർന്ന പാവനത, അറബി കൈയെഴുത്തു കല അഭ്യസിക്കുന്നതും അതിലൂടെ ആത്മാവിഷ്കാരം നടത്തുന്നതും ശ്രേഷ്ഠമായ കലയായി അംഗീകാരം നേടാൻ ഇടയാക്കി. തങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന മാധ്യമം പവിത്രമാണെന്ന വിശ്വാസം കൈയെഴുത്തു കലാകാരന്മാർക്ക് പ്രസ്തുത കലയിൽ വ്യാപകവും വ്യവസ്ഥാപിതവുമായ പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്താൻ പ്രചോദനം നൽകി. അറേബ്യക്കുപുറത്ത് പേർഷ്യ, തുർകി, ഇന്ത്യ, മധ്യേഷ്യ, മലായ്, മെഡഗാസ്കർ, ഉത്തരാഫ്രിക്ക, മധ്യകാല സ്പെയ്ൻ, സ്ലോവാനിക് യൂറോപ്പ് തുടങ്ങിയ പ്രദേശങ്ങളിലെല്ലാം അറബ് ഇസ്‌ലാമിക് കലിഗ്രഫി വൻസ്വാധീനം നേടുകയുായി. പാർസി, തുർകി, ഉർദു, മലായ്, ക്രോട്ട് ഭാഷകളെത്തന്നെയും ഇതു സ്വാധീനിച്ചു.